

MACEDONIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
MACEDONIEN A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
MACEDONIO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 8 May 2000 (morning)

Lundi 8 mai 2000 (matin)

Lunes 8 de mayo del 2000 (mañana)

4 hours / 4 heures / 4 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Write a commentary on one passage.
- Section B: Answer one essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Section A : Écrire un commentaire sur un passage.
- Section B : Traiter un sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres) ; les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Sección A: Escriba un comentario sobre uno de los fragmentos.
- Sección B: Elija un tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

A

Коментирајте еден од следниве извадоци:

1(a)

Косидба, време на големи промени

Беше жежок летен ден во време косење. Првата машка бригада веќе косеше под патот. Откосите мирисаа на штотуку варосана соба: остра миризба што замајува, како блажена смрт. Косите с'скаа меѓу тревите, сечеа. Врвот им се појавуваше, светнуваше на сонцето, небаре јазиче од
5 острелушена змија. Дебели откоси трева паѓаа пред нозете од косачите. Тревите се одголуваа со уплашено лице.

Ќе истераа еден ред или два косачите и ќе ги исправеа косите пред себе си, забодувајќи ги рачките во земјата. Потоа ги обришуваа сечилата со
10 раката трева и со камењата што ги вадеа од појасот ги намавнуваа, ги точеа. Од двете страни ги намавнуваа. Некои ги наплукуваа камењата за да фатат подобро, за да задрскаат подлабоко. Ќе поштракаа така со камењата, поминувајќи ги од врвот до петицата и назад. Потоа, со палец ќе го допираа секот за да знаат каков е и колкав е. Кога не помагаа камењата, косите ги
15 клепаа на наковална. Со чеканче. Наковалната ја забодуваа меѓу нозете, речиси во skutot. И клепаа, чукаа. Нивните чукање се продолжуваше во треперењето на натежнатата омарнина.

Сите сенки, заеднички влегуваа во ливадите. Под стапалата од косачите се
20 привлекуваа заделени тревки и подбркнати бубачки и муви подлетарки што не знаеја кај да застанат, кај да се задржат. Над нив, небото уште повеќе се поткреваше. И постојано претеруваше по некое појасно облаче што подбегнуваше, се развласуваше. А косачите само си тераа напред, замавнувајќи на лево и со рацете и со рамената и со колковите.

-Аирлија, велеа валавичарите што врвеа по патот.

-Амин, велеа косачите.

25 -Како оди, прапуваа валавичарите, вртејќи со тркалестите глави, како со детски газиња.

-Како што рекол господ, велеа косачите.

-Блазеси ви штом знаете како рекол господ, велеа валавичарите. Ама
нели господ нема, велеа.

30 -Ене го, под сенка, велеа косачите и ги вртеа главите кон Дејана Шмајзерот. По цел ден ја менува сенката, велеа. Кај што сенката се преместува и тој се преместува, велеа.

-Значи и тој подработувал рекоа валавичарите.

-Подработува, рекоа косачите, подработува колку да му се сојаде, рекоа
35 и одново ги подобраа косите пред себе си: фрпа, фрпа, фрпа... вртеа со главите, од десно на лево вртеа, вртеа и со рацете и со рамената и со колковите. Тревата потскокнуваше, потклекнуваше и паѓаше ничкум. Пред откосите, во бранови, се прерипнуваа и скакулците, бегаа.

40 Бригадирот Дејан Шмајзерот седеше под една врба и ја бележеше работата од косачите. Пребројуваше откоси, секому му ги пребројуваше откосите. Пишуваше бројки и записки, бележеше проценти.

Скакулци од Петре М. Андреевски, 1984

1 (b)

Прелудиум: За Македонија

Рубин и абонот на Балканот
скапоцен камен кој обградува триста чуда
извор на ширната и страсната
бессоница што ги јаде срцата на поетите
5 како вечните иследувања за злато
на македонските алхемичари.

Македонија,
нејасни сенки, срцебиења и копнежи
кои никогаш не постигнуваат
10 целосна восхитеност...

Омајноста се раздробува
и ја расцепува душата
со голем трепет
и бесконечните лавиринти
15 го порекнуваат истрајниот втречен поглед
заслепен од светкавиците на историјата
за да се појави во јасна тишина
во потполност отаде смиреноста на сонот.

Македонија,
20 со мрмор се повлекуваш како сон
што исчезнува по триста патишта
како лузни на твојата земја
украсена со песни и со црвени афиони
каде една река, една планина, и едно бело море,
25 го уредуваат твојот лик
што ни додева и не мачи
во белите мугри
бескрајно повторени и загинати во самракот
кои имаат пречистено
30 едноставна метафора
и им го дадоа твоето име
на маката и на бесконечниот миг
кој е еден безграничен копнеж за слобода.

Фрагменти од една историја од Џим Томев, 1990

B

Напишете есеј на ЕДНА од следниве теми. Вашиот одговор треба да се заснова на барем две од проучените дела наведени во Третиот дел. Дозволено е споменување и на други дела, но тие никако не смеат да ја чинат суштината на вашиот одговор.

2. "Квалитетот на литературното дело зависи од квалитетот на ликовите во делото." Разгледајте го цитатот, врз база на делата кои сте ги изучувале.

3. Споредете го авторовиот однос кон моралните прашања кои се ги поставувале во нивните дела. Покажете ги, во секој случај, начините кој авторите го изразуваат тој однос и со каков резултат во нивните дела.

4. Во колкава мера и на кој начин авторите, на делата кои сте ги изучувале, ја изразуваат свесноста на нивните општествени одговорности како писатели?

5. Почетокот на секое дело е едно важно средство за развојот на целото дело на разни начини. Споредете го начинот што авторите, на делата кои сте ги изучувале, го употребуваат ова средство во творечкиот развој кон поголемо дело.

6. Успехот на многу литературни дела зависи, во голема мерка, од творечката употреба на контрасти од нивните автори. Определете го и испитајте го начинот што авторите, на делата што сте ги изучувале, употребуваат творечки контрасти.
